

Dela människors liv och visa på trons möjligheter

Österfärnebo kyrka | Högbo kyrka | Sandvikens kyrka | Björksåtra kyrka | Årsunda kyrka

SANDVIKENS PASTORAT FÖRSAMLINGSINSTRUKTION 2025 – 2028

**Svenska
kyrkan**

Sandvikens
pastorat

Församlingsinstruktion för Sandvikens pastorat 2025–28

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Omvärldsanalys.....	2
Teologisk reflektion.....	3
Pastoralt program.....	3
Prioriterade områden	3
Långsiktiga mål	3
Gudstjänst	4
Lärande och undervisning	4
Diakoni	4
Mission	4
Kulturverksamhet	4
Begravningsverksamhet.....	5
Stödjande verksamhet.....	5
Obligatoriska uppgifter	5
Språkbehov.....	5
Barnkonsekvensanalys	5
Huvudgudstjänst och nattvardsfirande	5
Konfirmandhandlingsplan.....	5
Kyrkomusiker.....	5

Inledning

Missionsbefallningen (Matt 28:19–20) kan beskrivas som kyrkans grunduppsdrag. I Sandvikens pastorat uttrycks den också i visionen ”att dela människors liv och visa på trons möjligheter”.

Detta dokument är församlingsinstruktion för Sandvikens pastorat, som ligger i Gästriklands kontrakt i Uppsala stift och består av Sandvikens församling och Årsunda-Österfärnebo församling. Församlingsinstruktionen är pastoratets styrdokument och anger därmed den långsiktiga inriktningen för verksamheten och utgår från Uppsala stifts vägledning utarbetande av församlingsinstruktion.

Framtagandet av detta dokument inleddes med ett målarbete under våren 2024 på initiativ av kyrkorådet. Resultatet av det har sedan utvecklats av tillförordnad kyrkoherde efter beslut av kyrkorådet och i en process, där alla förtroendevalda i församlingsråd och kyrkoråd samt alla anställda har fått möjlighet att bidra till omvärldsbeskrivningen och det pastoralprogrammet. Församlingsinstruktionen beslutades av kyrkofullmäktige och den tillförordnade kyrkoherden i november 2024 och utfärdades av domkapitlet i december 2024.

Omvärldsanalys

Sandviken är ett samhälle med blandad bebyggelse och både tätort och stor landsbygd, där bruket Sandvik AB har haft stor historisk betydelse tillsammans med kyrkan. Bebyggelsen i tätorten präglas av stora villaområden och höghusområden utan egna centrum. Det är ett naturnära samhälle, med många möjligheter till rekreation.

Kommunen har omkring 39 000 invånare, varav cirka 27 000 bor i pastoratet och strax över hälften av dessa är medlemmar i Svenska kyrkan. Byarna i området har i flera fall varit bebyggda sedan vikingatiden och många har bott här sedan generationer tillbaka. Men samhället har också haft stor inflyttning från andra delar av både Sverige och andra länder sedan 1800-talets mitt. Idag flyttar många unga i stället från Sandviken efter gymnasiet och nativiteten sjunker.

Tätorten präglas bland annat av många nationaliteter och stora sociala klyftor. Många mår bra, har god ekonomi och hög livskvalitet samtidigt som arbetslösheten är mycket hög och en del människor därför i stället får kämpa för mat för dagen och tak över huvudet. I närtid har oroligheter, kriminalitet samt narkotikahandel och -missbruk skapat otrygghet och andra problem. Tillgång till arbete och bra skolor verkar också vara angelägna frågor. På landsbygden är många jordbrukare eller pendlare och det finns inte samma möjligheter som i tätorten, vilket gör att det krävs mer av egna initiativ. Bruksmentaliteten och jantelagen sätter också fortfarande sin prägel på många invånare i samhället.

De stora aktörerna i Sandviken är kommunen, Svenska kyrkan, arbetsgivare som Sandvik, Alleima och Microsoft; Göranssonska stiftelserna som bidrar med stora belopp till civilsamhället; idrottsrörelsen med bland annat stora och framgångsrika föreningar som SAIK och SIF; fritidsaktörer som Göransson Arena, Högbo bruk, Årsunda Viking, Gysinge bruk och Kungsberget; kulturaktörer som Folkets Hus, Kulturcentrum, Kulturskolan, biblioteket och symfoniorkestern samt sociala aktörer som Röda Korset, Framsteget, Hedåsgården, Språngbrädan, Matakuten, Rapatac, Spira och Lyktan. Detta, tillsammans med den goda tillgången till skog och sjöar i närområdet gör också att fritiden för många präglas av framför allt naturen, idrotten och kulturlivet.

Sammanfattningsvis är Sandviken ett samhälle där inte minst idrott, kultur och natur ger goda möjligheter till livskvalitet, men där det också finns problemkomplex i stora sociala klyftor, kriminalitet och oro. Sandvikens pastorat samverkar med flera andra aktörer för att försöka bidra till ett bra samhälle och verkar också på egen hand för att människor ska finna mening, hopp och tro, bland annat genom gudstjänster, barn- och ungdomsverksamhet och kulturliv och diakonala insatser, där behoven i många fall är mycket stora.

Teologisk reflektion

Som alla kristna kyrkor har Svenska kyrkan sin grund i tron på en treenig Gud, det vill säga Fadern, Sonen och den heliga Anden. Svenska kyrkan uttrycker detta i den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission (kyrkoordningen avdelning 1 och 2). I Sandvikens pastorat vill vi arbeta med detta utifrån följande teologiska reflektion:

Fadern: I tron på Gud som skapare är en del av vår mission att försöka arbeta långsiktigt hållbart med människor, djur och natur. Vi vill vara ansvarsfulla förvaltare av fastigheter, mark och andra ekonomiska tillgångar. Vi ser alla människor som lika mycket värda och vill kunna mötas i det allmänmänniskliga genom diakoni, undervisning, kulturverksamhet och begravningsverksamhet.

Sonen: I tron på Gud som försonare är det en del av vår mission att arbeta diakonalt för att människor ska bli upprättade och leva i fred och försoning med varandra. När vi firar gudstjänst får vi förmedla Guds förlåtelse och nattvard som tecken på försoning med Gud. I de kyrkliga handlingarna förmedlas försoningens hopp och löfte genom dop, konfirmation, vigsel och begravning.

Den heliga Anden: I tron på Gud som livgivare är det en del av vår mission att bidra till att människor kan få upptäcka och sedan växa och fördjupas i sin tro, utifrån dopet som grundläggande tillhörighet. Det kan bland annat ske genom egen andakt, deltagande i gudstjänst, undervisning, kommunikationsinsatser och genom att vara volontär i församlingarnas arbete.

Pastoralt program

Församlingarnas uppdrag sammanfattas i den övergripande visionen ”att dela människors liv och visa på trons möjligheter”.

Prioriterade områden

- Dop och medlemskap
- Mötesplatser
- Att vara en bra arbetsgivare

Långsiktiga mål

Pastoratet utgår från följande långsiktiga mål i arbetet med verksamhetsplanering, med särskilt fokus på ovan nämnda prioriterade områden:

Gudstjänst

- Gudstjänstlivet är varierat mellan mässor och andra former och fortsätter att utvecklas för att möta människors behov.
- Förkunnelsen är både teologiskt grundad och jordnära i livet här och nu.
- Musiken är viktig i gudstjänsterna, håller hög kvalitet och är varierad mellan olika genrer och former.

Lärande och undervisning

- Människor i alla åldrar får möjlighet att ta del av kyrkans undervisning utifrån sina förutsättningar och behov.
- Pastoratet arbetar för god samverkan med skolor och andra lokala aktörer i mötet med barn och unga.
- Konfirmandverksamheten och andra mötesplatser för ungdomar fortsätter att utvecklas i lyhördhet för deras situation.
- Vuxna får också möjlighet att lära sig om och fördjupas i kristen tro.

Diakoni

- Människor är mindre ensamma och utsatta genom det stöd som diakonin ger.
- Diakonin är tillgänglig genom att skapa mötesplatser där människor finns, utifrån lokala förutsättningar.
- Diakonin samarbetar aktivt med andra lokala aktörer, som kommunen och fristående organisationer.
- Människor får möjlighet till delaktighet genom eget ansvarstagande i kyrkan och resten av samhället.
- Diakonin arbetar kontinuerligt med att försöka prioritera så klokt som möjligt, när behoven är större än resurserna.

Mission

- Dopet och dess betydelse i kristen tro och den enskildas liv genomsyrar verksamheten, inte minst när det gäller barn, unga och deras föräldrar.
- Kyrkan arbetar aktivt för att så många människor som möjligt ska vilja vara medlemmar.
- Kristen tro kommuniceras på ett sätt som visar att den är relevant och intressant, exempelvis genom samtalsgrupper för vuxna.
- Kyrkan är synlig och engagerad i samhället för människors välmående och liv.

Kulturverksamhet

- Människor möter evangeliet genom bland annat musik, konst och föredrag.
- Kyrkan är lyhörd för uttryck och former i samtida kultur.

Begravningsverksamhet

- Människor möter omtanke och värdighet i kapell och på kyrkogårdar.
- Kyrkogårdarna är tillgängliga, välskötta, vackra och trygga miljöer, med plats för eftertanke och vila.
- Verksamheten sker med moderna metoder och största möjliga hänsyn till djur, miljö och framtid.

Stödjande verksamhet

- Pastoratets administration stöder övriga verksamheter på ett högkvalitativt och proaktivt sätt genom att ha en serviceinriktad inställning och att kontinuerligt söka nya och effektiva sätt att arbeta.
- Alla medarbetare verkar aktivt för en positiv, hälsosam, produktiv och inkluderande arbetsmiljö tillsammans med chefer och förtroendevalda, så att pastoratet är en bra arbetsgivare.
- Pastoratet kommunicerar internt och externt på ett sätt som stärker organisationens trovärdighet och relationen till kristen tro samt anpassar innehåll och val av kommunikationskanaler efter målgruppens behov.
- Pastoratet söker möjligheter till extern finansiering och inkomstbringande verksamheter.

Obligatoriska uppgifter

Obligatoriska uppgifter anges i kyrkoordningen 57 kap 5 § och av domkapitlet i Uppsala stift.

Språkbehov

Finskspråkiga präster finns i närområdet och tjänstgör i pastoratet vid behov. En arabisktalande medarbetare finns tillgänglig när det finns behov av översättning. I övrigt finns kristna gemenskaper tillgängliga inom pastoratets gränser på en del av de övriga språk som talas här.

Barnkonsekvensanalys

Barnets särställning i Svenska kyrkan och FN:s barnkonvention utgör grunden för att barnets perspektiv prioriteras i församlingarna. Därför görs en barnkonsekvensanalys vid verksamhetsplanering och beslut och så har också skett vid framtagandet av detta dokument.

Huvudgudstjänst och nattvardsfirande

I Sandvikens pastorat firas huvudgudstjänst i minst en kyrka varje söndag och helgdag under kyrkoåret, i enlighet med kyrkoordningen.

Gudstjänster med nattvard firas oftare än 20 gånger per år i församlingarna utifrån en medveten vilja att göra det möjligt att dela nattvardens bröd och vin.

Ekumeniska gudstjänster firas en gång om året genom så kallade predikstolsbyten.

Konfirmandhandlingsplan

I pastoratet finns en gemensam handlingsplan för konfirmandarbetet. Den revideras vid behov och utgör grund för den årliga verksamhetsplaneringen.

Kyrkomusiker

Den obligatoriska kyrkomusikertjänsten är organist.